

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งระเบียบวิธีวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการศึกษาเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ภาคภาษาอังกฤษของรัฐบาล
2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยสำรวจการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ทศนคติต่อประเทศไทย และการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ภาคภาษาอังกฤษของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) สัมภาษณ์ชนต่างประเทเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยและลักษณะการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย

โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ภาคภาษาอังกฤษฉบับสัปดาห์แรกของเดือนมกราคม 2542 ถึง สัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม 2542 เนื่องจากไม่เป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดจุดหักเหทาง เศรษฐกิจครั้งรุนแรงในประเทศ และเป็นช่วงที่ไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญ เช่นการเลือกตั้ง รวมทั้งไม่ใช่ช่วงที่มีการจัดกิจกรรมทางการกีฬาเป็นกรณีพิเศษ เช่นการจัดการแข่งขันฟุตบอลโลก เอเชียนเกมส์ และไม่ใช่ช่วงที่มีการจัดประชุมระดับนานาชาติเป็นกรณีพิเศษ เช่น การประชุม สหประชาชาติว่าด้วยการค้าการพัฒนา การประชุมสหภาพรัฐสภา ซึ่งอาจมีผลทำให้ปริมาณข่าวมีความผันแปรไป

1.2 การแบ่งประเภทเนื้อหาวิเคราะห์

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล โดยตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ คือ

สมมติฐานข้อที่ 1 กรมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยด้านเศรษฐกิจในสัดส่วนที่สูงกว่าข่าวประเภทอื่น

สมมติฐานข้อที่ 2 กรมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยที่มีเนื้อหาเพื่อการพัฒนาในสัดส่วนที่ต่ำกว่าข่าวที่ไม่มีเนื้อหาเพื่อการพัฒนา

สมมติฐานข้อที่ 3 กรมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย โดยสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เป็นนักการเมืองในสัดส่วนที่สูงกว่าแหล่งข่าวประเภทอื่น

ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดระบบจำแนกประเภทเนื้อหาเพื่อทำการวิเคราะห์ในหลายลักษณะ กล่าวคือ

1.3 ระบบจำแนกประเภทเนื้อหาข่าว

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของข่าวประชาสัมพันธ์เป็น 14 ประเภท ดังนี้

- ข่าวพระราชพิธี (Royal Ceremony) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น พระราชพิธีออกมหาสมาคม ณ สีหบัญชร
- ข่าวการเมือง (Political) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของรัฐบาล ฝ่ายค้าน ข้าราชการ องค์การของรัฐ
- ข่าวทหารและการป้องกันประเทศ (Military and Defense) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ของกองทัพ การปฏิวัติ รัฐประหาร การซ้อมรบ การเจรจาซื้ออาวุธ
- ข่าวเศรษฐกิจ (Economic Matters) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับการเจรจาการค้า ข้อตกลงทางการค้าระดับทวิภาคีและพหุภาคี ปริมาณการส่งออก-นำเข้า การเงิน การคลัง การลงทุน
- ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ (International Aid) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ ด้านมนุษยธรรม

- กิจกรรมทางการทูต ความสัมพันธ์และการเมืองระหว่างประเทศ (Diplomatic or Political Activity between States) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมทางการทูต และกิจกรรมระหว่างประเทศ เช่นการเดินทางเยือนต่างประเทศของผู้นำประเทศ
- สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ (Environmental, Ecology and Pollution) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- ปัญหาสังคม (Social Problems) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเช่น การว่างงาน ปัญหาโสเภณี
- ศิลปวัฒนธรรม บันเทิง การศึกษาและการท่องเที่ยว (Culture, Entertainment, Education and Tourism) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี การบันเทิง และการท่องเที่ยว
- ศาสนา (Religion) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา
- กีฬา (Sports) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับนักกีฬา กิจกรรมการกีฬา บุคคลในวงการกีฬา
- วิทยาศาสตร์และการแพทย์ (Scientific and Medical) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การค้นพบ รายงานข่าวทางการแพทย์
- การสาธารณสุขและสวัสดิการของประชาชน (Public Health and welfare) หมายถึงข่าวเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย สวัสดิการของประชาชน
- อื่น ๆ (Others) หมายถึงข่าวที่ไม่ได้อยู่ใน 13 ประเภทข้างต้น

1.4 ระบบการจำแนกการเป็นข่าวเพื่อการพัฒนา

ในการวิจัยนี้แบ่งคุณสมบัติของการเป็นข่าวพัฒนาตามเกณฑ์ของแอกกาวารา (Aggarwala, 1979 อ้างถึงใน Shah, 1988, Vol 65) ดังนี้

- เนื้อหาในข่าวเน้นไปที่กระบวนการพัฒนามากกว่าเหตุการณ์
- เนื้อหาของในข่าวประกอบด้วยข้อความวิพากษ์วิจารณ์โครงการพัฒนา แผนงาน นโยบาย ปัญหาหรือไม่
- เนื้อหาในข่าวได้วิเคราะห์ถึงความตรงประเด็นสอดคล้องระหว่างโครงการพัฒนา แผนงาน นโยบาย ปัญหา กับความต้องการในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติหรือไม่
- เนื้อหาข่าวได้ให้มุมมองเกี่ยวกับโครงการพัฒนา แผนงาน นโยบาย และปัญหาในการพัฒนาหรือไม่
- เนื้อหาข่าวได้คาดการณ์ถึงความสอดคล้องกับความต้องการการพัฒนาในอนาคตหรือไม่

- เนื้อหาข่าวได้อภิปรายถึงกระบวนการพัฒนาในประเทศอื่นหรือไม่
- เนื้อหาข่าวได้เปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่รัฐบาลอ้างผลสำเร็จหรือไม่

1.5 ระบบจำแนกประเภทของแหล่งข่าว

งานวิจัยชิ้นนี้จำแนกแหล่งข่าวออกเป็น 5 ประเภท คือ

- แหล่งข่าวจากนักการเมือง
- แหล่งข่าวจากข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- แหล่งข่าวจากนักการธนาคาร นักธุรกิจ และเจ้าหน้าที่ภาคเอกชน
- แหล่งข่าวจากนักกีฬา นักแสดง และประชาชนทั่วไป
- แหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ

1.6 การศึกษาเนื้อหา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมบันทึกข้อมูล (Coders) 2 คนจะใช้แผ่นลงรหัสวิเคราะห์เนื้อหาใน 3 ระบบจำแนกข้างต้น สำหรับการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) นั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบส่วนการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยและผู้ร่วมบันทึกข้อมูลอีก 2 คนจะอ่านข่าวประชาสัมพันธ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้ววิเคราะห์เนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้ง 3 เกณฑ์ เพื่อทดสอบความเห็น โดยถือว่าหากมีผลการวิเคราะห์ตรงกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปถือว่ามีความเห็นตรงกัน ทั้งนี้สูตรหาค่าความเชื่อมั่นของ Holsti คือ

$$R = \frac{3 (C_1, C_2, C_3)}{C_1 + C_2 + C_3}$$

เมื่อ R = ค่าความเชื่อมั่น

C_1, C_2, C_3 = จำนวนครั้งที่ผู้ร่วมบันทึกข้อมูล 2 คนมีความเห็นเหมือนกัน

$C_1 + C_2 + C_3$ = จำนวนการลงรหัสทั้งหมดของผู้ลงรหัสทั้ง 3 คน

ในการวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลทั้งหมดจำนวน 93 ชิ้น โดยใช้เกณฑ์การจำแนกเนื้อหา 3 เกณฑ์ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ลงรหัส (Intercoder Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 0.7 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวเป็นเกณฑ์

มาตรฐานขั้นต่ำโดยใช้หลักการคำนวณของ Holsti จึงถือว่างานวิจัยชิ้นนี้มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ลงรหัส

เกณฑ์การจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ประเภทข่าว	0.85
ลักษณะข่าว	0.95
แหล่งข่าว	0.95

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยจะนำมาประมวลผลด้วยวิธีทางสถิติ คำนวณหาอัตราส่วนร้อยละ และใช้ chi-square สำหรับเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวหลายประเภทว่ามีความแตกต่างในปริมาณการเผยแพร่หรือไม่ เพื่อตอบสนองมาตรฐานที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ข้อแรก

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

โดยสำรวจการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยทัศนคติต่อประเทศไทยและการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ภาคภาษาอังกฤษของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ

2.1 ประชากรในงานวิจัย

ประชากรในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้สื่อข่าวต่างชาติที่เข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทย โดยได้รับบัตรประจำตัวผู้สื่อข่าวต่างประเทศ (Press Card) จากกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งจากสถิติของกรมประชาสัมพันธ์ ในปี 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 192 ราย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537)

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยทั้งหมดหรือขนาดของประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดได้ ในที่นี้ คือ 5 % ฉะนั้นค่า $e = 0.05$

เมื่อแทนค่าสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{192}{1 + 192 (0.05)^2} \\ &= 129.73 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้กำหนดไว้ 100 คน เนื่องจากมีข้อจำกัดในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวต่างประเทศที่ถูกเลือกมาบางคนไปทำข่าว ณ ต่างประเทศ จึงไม่สามารถที่จะเก็บข้อมูลได้

2.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้สื่อข่าวต่างประเทศโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อผู้สื่อข่าวต่างประเทศ ของกรมประชาสัมพันธ์

2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรตาม : ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

สมมติฐานข้อที่ 5 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรตาม : ทัศนคติต่อประเทศไทย

สมมติฐานข้อที่ 6 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรตาม : การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

สมมติฐานข้อที่ 7 ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ : ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรตาม : ทัศนคติเกี่ยวกับประเทศไทย

สมมติฐานข้อที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

ตัวแปรอิสระ : ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

ตัวแปรตาม : การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

สมมติฐานข้อที่ 9 ทัศนคติต่อประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

ตัวแปรอิสระ : ทัศนคติต่อประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ

ตัวแปรตาม : การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

สมมติฐานข้อ 10 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และ ทัศนคติต่อประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ สามารถอธิบายการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ ได้

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติต่อประเทศไทย

ตัวแปรตาม : การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากร

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย จากสื่อบุคคล และสื่อมวลชน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อประเทศไทยในด้านต่าง ๆ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล จำนวน 10 ข้อ

2.5 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)

แบบสอบถามจะได้รับการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง 15 คน เพื่อทดสอบโครงสร้างแบบสอบถามและคำถามในแต่ละข้อ เพื่อให้แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ และมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม

2.6 การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

การทดสอบความเชื่อถือได้ในส่วนคำถามความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ได้นำมาคำนวณค่าความเชื่อถือได้ โดยวิธีการทดสอบของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson's Method) โดยใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541)

จากสูตร KR21

$$rtt = \frac{k}{(k-1)} \left\{ \frac{1 - \bar{X}(k - \bar{X})}{KS^2} \right\}$$

เมื่อ k คือ จำนวนข้อ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบ

\bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ

ผลการทดสอบได้ค่าความน่าเชื่อถือได้ของคำถามวัดความรู้ 0.71 สำหรับแบบทดสอบที่มีจำนวน 10 ข้อ ถือว่ามีความเชื่อถือได้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การคำนวณค่าความน่าเชื่อถือ สำหรับคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อประเทศไทย จะใช้วิธีการทดสอบโดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าความเชื่อถือได้

k คือ จำนวนข้อ

V_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของคำถามวัดทัศนคติได้ค่าความน่าเชื่อถือ 0.78 สำหรับแบบสอบถามที่มีจำนวน 10 ข้อ ถือว่ามีความเชื่อถือได้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.7 การวัดตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย

วัดจากความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งจากสื่อบุคคล คือ สมาชิกในครอบครัว ญาติ เพื่อน คนรู้จัก และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และจากสื่อมวลชน คือ ป้ายประกาศหรือแผ่นพับ หนังสือพิมพ์ วารสารหรือนิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

สัปดาห์ละ 6-7 วัน	=	5 คะแนน
สัปดาห์ละ 3-5 วัน	=	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 วัน	=	3 คะแนน
เดือนละ 1-2 ครั้ง	=	2 คะแนน
นานกว่าเดือนละครั้ง	=	1 คะแนน
ไม่เคยพูดคุยเลย	=	0 คะแนน

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

สัปดาห์ละ 6-7 วัน	=	5 คะแนน
สัปดาห์ละ 3-5 วัน	=	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 วัน	=	3 คะแนน
เดือนละ 1-2 ครั้ง	=	2 คะแนน
นานกว่าเดือนละครั้ง	=	1 คะแนน
ไม่เคยเลย	=	0 คะแนน

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และแบ่งระดับของการเปิดรับข่าวสารออกเป็น 5 ระดับ

คือ

ระดับต่ำมาก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่า 1.50

ระดับต่ำ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49

ระดับปานกลาง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49

ระดับสูง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49

ระดับสูงมาก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารอยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00

ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

วัดจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยในด้านต่าง ๆ จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และกำหนดระดับความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ดังนี้

ระดับความรู้ต่ำ	หมายถึง คะแนนความรู้น้อยกว่า 6.24 คะแนน ($\bar{X} - \frac{1}{2} SD$)
ระดับความรู้ปานกลาง	หมายถึง คะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 6.24 – 8.05 คะแนน ($\bar{X} + \frac{1}{2} SD$)
ระดับความรู้สูง	หมายถึง คะแนนความรู้มากกว่า 8.05 คะแนน ($\bar{X} + \frac{1}{2} SD$)

ทัศนคติต่อประเทศไทย

วัดจากการแสดงความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อประเทศไทย โดยใช้แบบทดสอบทัศนคติซึ่งเป็นคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นทัศนคติเชิงบวก 5 ข้อ และเป็นทัศนคติเชิงลบ 5 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เฉย ๆ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากนั้นนำผลรวมของคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย และแบ่งระดับของทัศนคติต่อประเทศไทยเป็น 5 ระดับ

ทัศนคติเชิงลบอย่างมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติน้อยกว่า 1.50
ทัศนคติเชิงลบ	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49
ทัศนคติเป็นกลาง	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49
ทัศนคติเชิงบวก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49
ทัศนคติเชิงบวกอย่างมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ระหว่าง 4.50- 5.00

การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล

วัดจากการสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	=	5 คะแนน
มาก	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
น้อย	=	2 คะแนน
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน
ไม่ใช้เลย	=	0 คะแนน

จากนั้นนำผลรวมของคะแนนทั้งหมด มาหาค่าเฉลี่ยและแบ่งระดับของการใช้ประโยชน์ จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ๙ ออกเป็น 5 ระดับ คือ

มีการใช้ประโยชน์ต่ำมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของการใช้น้อยกว่า 1.50
มีการใช้ประโยชน์ต่ำ	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของการใช้อยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49
มีการใช้ประโยชน์ปานกลาง	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของการใช้อยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49
มีการใช้ประโยชน์สูง	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของการใช้อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49
มีการใช้ประโยชน์สูงมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยของการใช้อยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00

เกณฑ์การพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

มีค่าต่ำกว่า .20	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
มีค่าระหว่าง .20 - .40	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
มีค่าระหว่าง .41 - .60	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
มีค่าระหว่าง .61 - .80	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
มีค่าระหว่าง .81 - 1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

2.8 การประมวลผลข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะทำการลงรหัสข้อมูล (Coding) แล้วนำผลไปประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC

2.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการนำเสนอข้อมูลในตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ
- ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยของผู้สื่อข่าวต่างประเทศ
- ทักษะติดต่อประเทศไทย
- การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ภาคภาษาอังกฤษ

2) การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Analysis)

- ใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient (r_{xy}) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคู่ต่าง ๆ ตามสมมติฐานข้อที่ 4 ถึง 9
- ใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบว่าตัวแปรใดสามารถอธิบายการใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ ตามสมมติฐานที่

10

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการคัดเลือกข่าว การแพร่กระจายข่าวและทิศทางการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนต่างประเทศ โดยทำการสัมภาษณ์สื่อมวลชนต่างประเทศเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยและลักษณะการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย

3.1 ประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ หัวหน้าสำนักข่าวหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกข่าวสารเกี่ยวกับประเทศไทยจากสำนักข่าวต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทยจำนวน 70 แห่ง ที่กรมประชาสัมพันธ์ติดต่อและจัดส่งเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ ฯ ไปให้ในระยะเวลา 12 เดือนระหว่าง เดือนมกราคม 2542 – เดือนธันวาคม 2542 รวม 50 ฉบับ

3.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกหัวหน้าสำนักข่าวหรือบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวระหว่างประเทศที่อยู่ในกลุ่ม Big Four จำนวน 2 แห่งและสำนักข่าวระหว่างประเทศในทวีปเอเชีย จำนวน 2 แห่ง ดังต่อไปนี้

- สำนักข่าวเอเอฟพี
- สำนักข่าวเอที
- สำนักข่าวเกียวโด
- สำนักข่าวซินหัว

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาที่เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะหัวหน้าสำนักข่าว 4 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยแบ่งแนวทางในการถามไว้ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. คำถามเรื่องการคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย
2. คำถามเรื่องการแพร่กระจายข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย
3. คำถามเกี่ยวกับลักษณะทิศทางข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย

3.4 ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหัวหน้าสำนักข่าวนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้นัดหมาย และไปสัมภาษณ์หัวหน้าสำนักข่าวเอที, เอเอฟพี, ซินหัว และเกียวโดด้วยตนเอง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นสื่อมวลชนต่างประเทศ และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ผู้วิจัยไม่อาจจับบันทึกรายละเอียด

ด้อยค่าได้ทันที่ต่งนั้นในการสัมภาษณ์จึงนำแถบบันทึกเสียงมาใช้เป็นเครื่องช่วยรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ที่สุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในงานวิจัยส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1. กระบวนการคัดเลือก (News Selection Process) และส่งข่าว (Dissemination Process)เกี่ยวกับประเทศไทย
2. ทิศทางการเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย (News Direction Report)

การนำเสนอข้อมูลใช้วิธีการพรรณนา (Descriptive Analysis) และตีความหรือหาความหมายของข้อมูลโดยใช้หลักตรรกวิทยา โดยใช้วิธีอุปนัย (Inductive Method) และอาศัยความรู้ในเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติของผู้วิจัยประกอบการวิเคราะห์ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย